

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 10η Φεβρουαρίου 1999, ημέρα Τετάρτη, με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Λεωνίδα Νικολούζος και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο **προληπτικός έλεγχος συγκέντρωσης επιχειρήσεων που συντελείται με την εξαγορά, από την αλλοδαπή εταιρεία COMMERCIAL UNION ASSURANCE CO PLC, του 100% της εταιρείας SUN ALLIANCE INSURANCE HELLAS A.E.G.A. και τη μεταβίβαση στην ίδια ως άνω πρώτη εταιρεία των εν Ελλάδι υποκαταστημάτων των αλλοδαπών εταιρειών ROYAL INTERNATIONAL INSURANCE HOLDINGS LTD και ROYAL & SUN ALLIANCE INSURANCE PLC, που ανήκουν στον ίδιο όμιλο με την ως άνω πρώτη εξαγοραζόμενη εταιρεία.** Η ανωτέρω πρώτη πράξη (εξαγορά) γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού την 8.12.1998, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, ενώ η δεύτερη (μεταβίβαση) γνωστοποιήθηκε κατά την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με το άρθρο 4α του ίδιου νόμου.

Στη συνεδρίαση παρέστη η εταιρεία COMMERCIAL UNION ASSURANCE CO PLC, δια των πληρεξουσίων αυτής δικηγόρων Αλκηστης Χριστοφίλου και Μαρίζας Μαρκοπούλου.

Στην αρχή της συνεδρίασης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως, ανέφερε ότι οι υπό κρίση πράξεις α) εξαγοράς επιχείρησης και β) μεταβίβασης χαρτοφυλακίων και λοιπών δραστηριοτήτων υποκαταστημάτων επιχειρήσεων του ίδιου ομίλου θα πρέπει να θεωρηθούν, σύμφωνα με το άρθρο 4στ παράγρ. 3 εδάφ. 2 του άνω ν.703/77, ως μία μόνο συγκέντρωση που πραγματοποιείται την ημερομηνία της τελευταίας πράξης και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές που αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξουσίες δικηγόροι, οι οποίες συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις της γνωστοποιούσας εταιρείας, έδωσαν πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης.

Στη συνέχεια η παρισταμένη εταιρεία αποχώρησε από την αίθουσα και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφθηκε και, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την

Εισηγήση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικά, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά την συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στο άρθρο 4 παράγρ. 2 του ν.703/77, όπως ισχύει, ορίζεται, ότι συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγούμενες ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4β του ίδιου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν: α) ο μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU).

Εξάλλου στις παραγράφους 3 και 4 περ. β' του άρθρου 4στ', στο οποίο παραπέμπει το ανωτέρω άρθρο 4β, για τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς και του συνολικού κύκλου εργασιών των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά μία συγκέντρωση, ορίζονται α) ότι όταν η συγκέντρωση πραγματοποιείται με την απόκτηση τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, ασχέτως αν τα τμήματα αυτά έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα, λαμβάνονται υπόψη, όσον αφορά τον μεταβιβάζοντα, μόνο ο κύκλος εργασιών και το μερίδιο αγοράς, που αντιστοιχούν στο μεταβιβαζόμενο μέρος και β) ότι προκειμένου για ασφαλιστικές εταιρείες, αντί του κύκλου εργασιών λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των ακαθάριστων ασφαλιστρών που περιλαμβάνει όλα τα εισπραχθέντα και προς είσπραξη ποσά βάσει των ασφαλιστικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί από αυτές ή για λογαριασμό τους, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστρών που έχουν εκχωρηθεί σε αντασφαλιστές και μετά την έκπτωση των φόρων και λοιπών τελών που εισπράττονται βάσει του ποσού των ασφαλιστρών ή του συνολικού μεγέθους του ποσού αυτού.

Στην υπό εξέταση υπόθεση από όλα τα έγγραφα και λοιπά στοιχεία του οικείου φακέλλου, που συγκέντρωσε η Γραμματεία της Επιτροπής και τα οποία εκτίθενται στην εισήγησή της, καθώς και από όσα εξέθεσαν κατά τη διαδικασία ενώπιον αυτής τα ενδιαφερόμενα μέρη, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Η εταιρεία SUN ALLIANCE INSURANCE OVERSEAS CO LIMITED (εφεξής S.A.I.O.C.) με έδρα το Λονδίνο, ως μέτοχος της εταιρείας SUN ALLIANCE INSURANCE HELLAS A.E.Γ.Α.

(εφεξής S.A.I.H.) και ως εκπρόσωπος των λοιπών (πέντε) μετόχων αυτής, υπέγραψε την 24.11.1998 σύμβαση με την εταιρεία COMMERCIAL UNION ASSURANCE CO PLC (εφεξής C.U.A.C.) που εδρεύει στο Λονδίνο, με την οποία συμφωνήθηκε να μεταβιβασθεί στην τελευταία το 100% των μετοχών της ως άνω θυγατρικής της εταιρείας στην Ελλάδα.

Οι πωλητές ανήκουν στον όμιλο ασφαλιστικών εταιρειών ROYAL & SUN ALLIANCE INSURANCE GROUP PLC, ο οποίος προήλθε από τη συγχώνευση την 19.7.1996 του ομίλου τους με τον όμιλο ασφαλιστικών εταιρειών ROYAL INTERNATIONAL INSURANCE HOLDINGS LIMITED, που εδρεύει και αυτός στο Λονδίνο.

Κατά την ανωτέρω ημερομηνία (24.11.1998) υπογράφηκε και δεύτερη σύμβαση μεταξύ των εταιρειών ROYAL INTERNATIONAL INSURANCE HOLDINGS LTD (εφεξής R.I.I.H.) και ROYAL & SUN ALLIANCE INSURANCE PLC (εφεξής R.S.A.I.) αφενός, οι οποίες ανήκουν, ως προελέχθη στον ίδιο όμιλο, και της ίδιας ως άνω αγοράστριας εταιρείας C.U.A.C. αφετέρου, με την οποία συμφωνήθηκε να μεταβιβασθούν σ' αυτήν τα υποκαταστήματα του ομίλου τους στην Ελλάδα, δια μεταφοράς των χαρτοφυλακίων και λοιπών στοιχείων τους, εκτός από τα ασφαλιστήρια που καλύπτουν κινδύνους ευρισκόμενους στην Ελλάδα των παγκοσμίων πελατών τους.

Η ολοκλήρωση των δια των ανωτέρω συμβάσεων συμφωνηθεισών συναλλαγών εξαρτάται, κατά ρητή πρόβλεψη σ' αυτές, από τη λήψη των αναγκαίων εγκρίσεων των αρμοδίων αρχών στην Αγγλία και στην Ελλάδα.

Από τις συμμετέχουσες στις εν λόγω συναλλαγές επιχειρήσεις, η εξαγοράζουσα C.U.A.C. είναι μητρική του ομίλου ασφαλιστικών εταιρειών COMMERCIAL GENERAL UNION (εφεξής C.G.U.), ο οποίος προήλθε από τη συγχώνευση τον Μάιο του έτους 1998 με την εταιρεία GENERAL ACCIDENT FIRE & LIFE ASSURANCE CORPORATION (εφεξής G.A.F.L.A.C.) και διαθέτει πολλές θυγατρικές εταιρείες σε διάφορες χώρες στην Ευρώπη, στις ΗΠΑ και αλλού.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιείται στην ιδιωτική ασφάλιση α) άμεσα μέσω του δικού της υποκαταστήματος στην ασφάλιση κατά ζημιών και μέσω της θυγατρικής του ομίλου εταιρείας COMMERCIAL UNION LIFE AEAZ στην ασφάλιση κατά κινδύνων ζωής, και β) έμμεσα μέσω του υποκαταστήματος της εταιρείας G.A.F.L.A.C. στην ασφάλιση κατά ζημιών και κινδύνων ζωής.

Ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών σε ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις και αντασφαλίσεις του ομίλου C.G.U. το έτος 1997 ανήλθε σε 10.622.800.000.000 δρχ. ή 3.444.212.400 ECU. Στην εθνική αγορά, το ίδιο έτος, στον κλάδο των πρωτασφαλίσεων ζωής και ζημιών η αγοράζουσα C.U.A.C. πραγματοποίησε ακαθάριστα ασφάλιστρα 2.432.925.207 δρχ. ή 7.888.223 ECU και στον κλάδο των αντασφαλίσεων 35.353.740 δρχ. ή 114.627 ECU. Στην ίδια αγορά το έτος 1997 το υποκατάστημα της G.A.F.L.A.C. μέσω του οποίου δραστηριοποιείται η εξαγοράζουσα πραγματοποίησε ακαθάριστα ασφάλιστρα, στις μεν πρωτασφαλίσεις κατά ζημιών και κινδύνων ζωής 3.229.322.712 δρχ. ή 10.484.814 ECU στις δε αντασφαλίσεις 24.512.680 δρχ. ή 79.586 ECU.

Στην ελληνική αγορά δραστηριοποιούνται επίσης και οι πωλούσες εταιρείες, οι οποίες, όπως εξετάθη, ανήκουν στον ίδιο όμιλο ασφαλιστικών εταιρειών της R.S.A.I., ο οποίος το 1997

πραγματοποίησε παγκοσμίως συνολικό κύκλο εργασιών 7.391.037.500 ECU. Ειδικότερα, δραστηριοποιούνται:

α) Η S.A.I.O.C. μέσω της πωλούμενης θυγατρικής της S.A.I.H., η οποία πραγματοποίησε το έτος 1997 ακαθάριστα ασφάλιστρα στον κλάδο των πρωτασφαλίσεων ζημιών ύψους 2.454.874.229 δρχ. ή 7.959.388 ECU στον δε κλάδο των αντασφαλίσεων 863.624.550 δρχ. ή 2.800.112 ECU.

β) Η R.I.I.H., μέσω του υποκαταστήματός της στην Ελλάδα, το οποίο πραγματοποίησε το έτος 1997 ακαθάριστα ασφάλιστρα στον κλάδο των πρωτασφαλίσεων ζημιών 738.877.807 δρχ. ή 2.398.954 ECU και στον κλάδο των αντασφαλίσεων 63.906.156 δρχ. ή 207.487 ECU. Και

γ) Η R.S.A.I., μέσω του δικού της υποκαταστήματος στην Ελλάδα, το οποίο πραγματοποίησε το έτος 1997 ακαθάριστα ασφάλιστρα στον κλάδο των πρωτασφαλίσεων ζημιών 380.503.382 δρχ. ή 1.235.400 ECU.

Οι ανωτέρω επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον κλάδο των ασφαλειών. Στον κλάδο αυτό οι προσφερόμενες από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις επιμέρους υπηρεσίες (ή προϊόντα), που θεωρούνται κατά την έννοια του νόμου, από τον καταναλωτή εναλλάξιμες ή δυνάμενες να υποκατασταθούν μεταξύ τους με βάση τα χαρακτηριστικά τους, τις τιμές και την σκοπούμενη χρήση τους, διαμορφώνουν, σύμφωνα και με τα γενόμενα δεκτά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με βάση τον Κανονισμό (ΕΟΚ) 4064/1989, την διάκριση των αγορών του κλάδου των ασφαλίσεων στις εξής αντίστοιχες σχετικές αγορές:

α) στην αγορά πρωτασφαλειών κατά των κινδύνων ζωής,

β) στην αγορά των γενικών πρωτασφαλειών κατά των κινδύνων ζημιών, η οποία υποδιακρίνεται σε τόσες επιμέρους αγορές όσοι και οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι (όπως πυρός, αυτοκινήτων, μεταφορών, κλπ.), δεδομένου ότι δεν υπάρχει για τον καταναλωτή εναλλαξιμότητα ή υποκατάσταση μεταξύ των διαφορετικών κινδύνων που ασφαλιζονται, και

γ) στην αγορά των αντασφαλίσεων.

Από άποψη γεωγραφική, σχετική αγορά, στην υπό εξέταση υπόθεση, είναι: α) για τον κλάδο των ασφαλειών κατά κινδύνων ζωής και τον κλάδο των ασφαλειών κατά των κινδύνων ζημιών, η ελληνική επικράτεια με εξαίρεση τον κλάδο των ασφαλίσεων πλοίων και αεροσκαφών, για τους οποίους γεωγραφική αγορά είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση και β) για τον κλάδο των αντασφαλίσεων, η διεθνής αγορά ή τουλάχιστον η Ευρωπαϊκή Ένωση, δεδομένου ότι οι αντασφαλίσεις των ασφαλιστικών εταιρειών, για την κάλυψή τους από τους ασφαλιστικούς κινδύνους, που ασφαλίζουν, γίνονται σε μεγάλες ασφαλιστικές εταιρείες της αλλοδαπής, για τον υπερεθνικό επιμερισμό του ασφαλιστικού κινδύνου (Ε.Α. 26/1996, 85/1997, 7/Π/1998).

Οι προδιαληφθείσες δύο συμβάσεις, με βάση τις οποίες εταιρείες του ιδίου ομίλου, δραστηριοποιούμενες στις ίδιες αγορές, θα μεταβιβάσουν, για λόγους γενικότερου οικονομικού σχεδιασμού και στρατηγικής, τα υποκαταστήματά τους στην Ελλάδα, είτε αυτά έχουν νομική προσωπικότητα (θυγατρικές εταιρείες) είτε όχι, στον ίδιο αγοραστή, συνιστούν, κατά την έννοια του νόμου, μία συγκέντρωση εφόσον μ' αυτές θα αποκτηθεί ο έλεγχος των μεταβιβαζόμενων τμημάτων των πωλητριών εταιρειών στην Ελλάδα από την αγοράστρια εταιρεία.

Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου, ότι συντρέχει μία από τις δύο προϋποθέσεις, που ορίζουν οι ως άνω διατάξεις, δηλ. του κύκλου εργασιών (συνολικών ακαθάριστων ασφαλίσεων), εφόσον τα συνολικά ακαθάριστα ασφάλιστρα

των συμμετεχουσών σ' αυτήν επιχειρήσεων ξεπερνούν τα 50.000.000 ECU και δύο τουλάχιστον από αυτές πραγματοποιούν η κάθε μία χωριστά στην εθνική αγορά συνολικό ποσό ακαθάριστων ασφαλίσεων μεγαλύτερο των 5.000.000 ECU.

Επομένως η υπό κρίση συγκέντρωση παραδεκτά από άποψη νόμιμης προθεσμίας γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την 8.12.1998, δηλαδή εντός δέκα εργασίμων ημερών από την υπογραφή των σχετικών συμφωνιών, και θα πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω η επιρροή η μη αυτής στις συνθήκες ανταγωνισμού των επιμέρους ως άνω σχετικών αγορών.

II. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παράγρ. 1 του προαναφερόμενου νόμου 703/77, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Σύμφωνα δε με την επόμενη διάταξη της παράγρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει, ότι μία συγκέντρωση επιχειρήσεων, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολο της εθνικής αγοράς ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα, ιδιαίτερα με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης των εν λόγω διατάξεων όπως ισχύουν.

Στην προκειμένη περίπτωση, διαπιστώνεται ότι στην ελληνική αγορά δραστηριοποιούνται, εκτός από τις συμμετέχουσες στην εξεταζόμενη συγκέντρωση επιχειρήσεις και πολλές άλλες τόσο ημεδαπές όσο και αλλοδαπές, μέσω θυγατρικών εταιρειών ή υποκαταστημάτων τους. Ειδικότερα, δραστηριοποιούνται συνολικά εκατόν δέκα τέσσερις (114) εταιρείες από τις οποίες εβδομήντα έξι (76) αποκλειστικά στις ασφαλίσεις ζημιών, είκοσι (20) αποκλειστικά στις ασφαλίσεις ζωής, δεκαπέντε (15) και τους δύο κλάδους, ζωής και ζημιών, και τρεις (3) δήλωσαν μηδενική παραγωγή.

Κατά το έτος 1997, στη σχετική αγορά του κλάδου των πρωτασφαλίσεων κατά ζημιών, οι ασφαλιστικές εταιρείες με τα υψηλότερα μερίδια αγοράς ήσαν η ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ με 24,2%, η ΦΟΙΝΙΞ με 9%, η ΑΓΠΟΤΙΚΗ με 5,9%, η INTERAMERICAN ΖΗΜΙΩΝ με 5,1%, η AGF-ΚΟΣΜΟΣ με 5% και η NORDSTERN COLONIA με 3,2%. Στην ίδια αγορά τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων ήσαν της C.U.A.C. (αγοράστριας), μέσω του

υποκαταστήματός της, 0,9% και της ανήκουσας στον ίδιο όμιλο εταιρείας G.A.F.L.A.C. 1,1%, της S.A.I.H. (πωλούμενης) 0,9% και των πωλούμενων υποκαταστημάτων των εταιρειών R.I.I.H. και R.S.A.I. 0,3% και 0,1% αντίστοιχα. Το συνολικό επομένως μερίδιο των συμμετεχουσών εταιρειών στη συγκεκριμένη αγορά το 1997 ανήλθε σε 3,3%

Κατά το ίδιο έτος στη σχετική αγορά των πρωτασφαλίσεων κατά κινδύνων ζωής από τις δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις τα υψηλότερα μερίδια είχαν η INTERAMERICAN ΖΩΗΣ με 20,4%, η ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ με 16,7%, η NATIONALE-NEDERLANDEN με 14,6%, η ALICO με 10,1%, η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΗΣ με 5,3% και η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ με 4,5%. Στην εν λόγω αγορά, από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, δραστηριοποιείται μόνο η C.U.A.C., μέσω της θυγατρικής της στην Ελλάδα COMMERCIAL UNION LIFE AEAZ, της οποίας το μερίδιο ανήλθε το 1997 σε 3,3%.

Στη σχετική αγορά του κλάδου των αντασφαλίσεων, το ίδιο έτος, μεταξύ των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων τα υψηλότερα μερίδια είχαν οι: ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ 33,5%, GERLING-KONZERN 10%, INTERAMERICAN 4,3%, ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 4%, GUARDIAN ROYAL EXCHANGE ASSURANCE 3,6% και ΦΟΙΝΙΞ 3,3%. Στην ίδια αγορά τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων ήσαν της μεν C.U.A.C., μέσω του υποκαταστήματός της στην Ελλάδα 0,4% και της ανήκουσας στον ίδιο όμιλο εταιρείας G.A.F.L.A.C. 0,3%. της δε S.A.I.H. 10,2%, και των πωλουμένων υποκαταστημάτων των εταιρειών R.I.I.H. και R.S.A.I. 0,8% και 0,2% αντίστοιχα. Το συνολικό επομένως μερίδιο των συμμετεχουσών εταιρειών στην εν λόγω αγορά ανήλθε σε 11,9%.

Στις επιμέρους σχετικές αγορές του κλάδου γενικά των ασφαλίσεων, δραστηριοποιούνται πολλές επιχειρήσεις, διαθέτοντας σε μεγάλο βαθμό το ίδιο εύρος ασφαλιστικών καλύψεων (υπηρεσιών) είτε απευθείας μέσω υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών, είτε χωρίς ίδια εγκατάσταση δικτύου μεσιτών και πρακτόρων ασφαλίσεων. Τούτο έχει ως συνέπεια ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ τους να είναι ιδιαίτερα έντονος, όπως προκύπτει και από τα μερίδιά τους στις εν λόγω αγορές. Αλλά και ο δυνητικός ανταγωνισμός αναμένεται εντονότερος, αφού δεν υφίστανται νομικά και πραγματικά εμπόδια για την είσοδο στην Ελληνική αγορά νέων ασφαλιστικών εταιρειών, ιδιαίτερα αλλοδαπών, είτε μέσω κυρίως εξαγορών ή συγχωνεύσεων είτε μέσω της παρεχόμενης δυνατότητας ελεύθερης παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών ακόμη και χωρίς ίδια εγκατάσταση. Στον εν λόγω ανταγωνισμό θετική επίδραση αναμένεται να έχουν επίσης α) η ανάπτυξη του θεσμού των τραπεζοασφαλίσεων, με βάση τον οποίο, τραπεζικά προϊόντα θα μπορούν να πωλούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες και αντιστρόφως, πράγμα το οποίο θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη πελατεία και στους δύο κλάδους, με ταυτόχρονη μείωση του κόστους, αυξάνοντας έτσι το μέγεθος της ασφαλιστικής αγοράς, β) η τεχνολογική ανάπτυξη, η οποία θα επηρεάσει θετικά τους τρόπους διανομής των παρεχομένων ασφαλιστικών υπηρεσιών [πώληση μέσω του διαδικτύου (internet), τηλεφώνου, κλπ.) και γ) η παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών σε συνδυασμό με άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες (δάνεια, κλπ.).

Με βάση λοιπόν όλα τα ανωτέρω η Επιτροπή κρίνει ότι στην Ελληνική αγορά η υπό κρίση συγκέντρωση δεν πρόκειται να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στις διαληφθείσες επιμέρους σχετικές ασφαλιστικές αγορές και κατά συνέπεια δεν συντρέχει νόμιμος λόγος να απαγορευθεί.

III. Στις συμφωνίες για την πραγματοποίηση μιας συγκέντρωσης κατά την έννοια του νόμου είναι σύνηθες οι συμμετέχουσες σ' αυτήν επιχειρήσεις να αποδέχονται ορισμένους περιορισμούς στην ελευθερία δράσης τους στην σχετική αγορά. Οι περιορισμοί αυτοί για να είναι νόμιμοι θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και να είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, με την έννοια ότι αν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε με περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με σημαντικά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με σημαντικά λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Στην προκειμένη περίπτωση στο από 24.11.1998 συμφωνητικό μεταξύ της S.A.I.O.C. και της C.U.A.C., για την μεταβίβαση στη δεύτερη των μετοχών της S.A.I.H. και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 αυτού προβλέπονται όροι που συνιστούν δευτερεύοντες περιορισμούς του ανταγωνισμού και με τους οποίους επιβάλλεται στην πωλούσα επιχείρηση, υπό προϋποθέσεις, η υποχρέωση να απέχει σε οριζόμενα κατά περίπτωση χρονικά διαστήματα, από δραστηριότητες, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την ευδοκίμηση της συγκέντρωσης, όπως:

- α) Η μη χρησιμοποίηση ή η μη αποκάλυψη από την πωλήτρια σε τρίτους οποιασδήποτε εμπιστευτικής πληροφορίας σχετικής με την αποκτώμενη εταιρεία.
- β) Ο μη ανταγωνισμός της πωλούμενης επί διετία μετά από την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης σε ασφαλιστικές δραστηριότητες στην Ελλάδα.
- γ) Η μη απόσπαση από την πωλούμενη εταιρεία υπαλλήλων ή πρακτόρων της για χρησιμοποίησή τους από την πωλήτρια κλπ.

Οι εν λόγω περιορισμοί κρίνεται ότι είναι συναφείς με την υπό κρίση συγκέντρωση και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, χωρίς να υπερβαίνουν τα εύλογα για την επίτευξη του σκοπού αυτού όρια, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, όπως αυτά έχουν ήδη γίνει δεκτά σ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/1989 και των σχετικών ανακοινώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 8.12.1998 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, που θα πραγματοποιηθεί με την εξαγορά από την εταιρεία COMMERCIAL UNION ASSURANCE COMPANY PLC αφενός των μετοχών της εταιρείας SUN ALLIANCE INSURANCE (HELLAS) ΑΕΓΑ και αφετέρου των ελληνικών υποκαταστημάτων των εταιρειών ROYAL INTERNATIONAL INCURANCE HOLDINGS LTD και ROYAL & SUN ALLIANCE INSURANCE PLC..

Η απόφαση εκδόθηκε την 1 Μαρτίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου